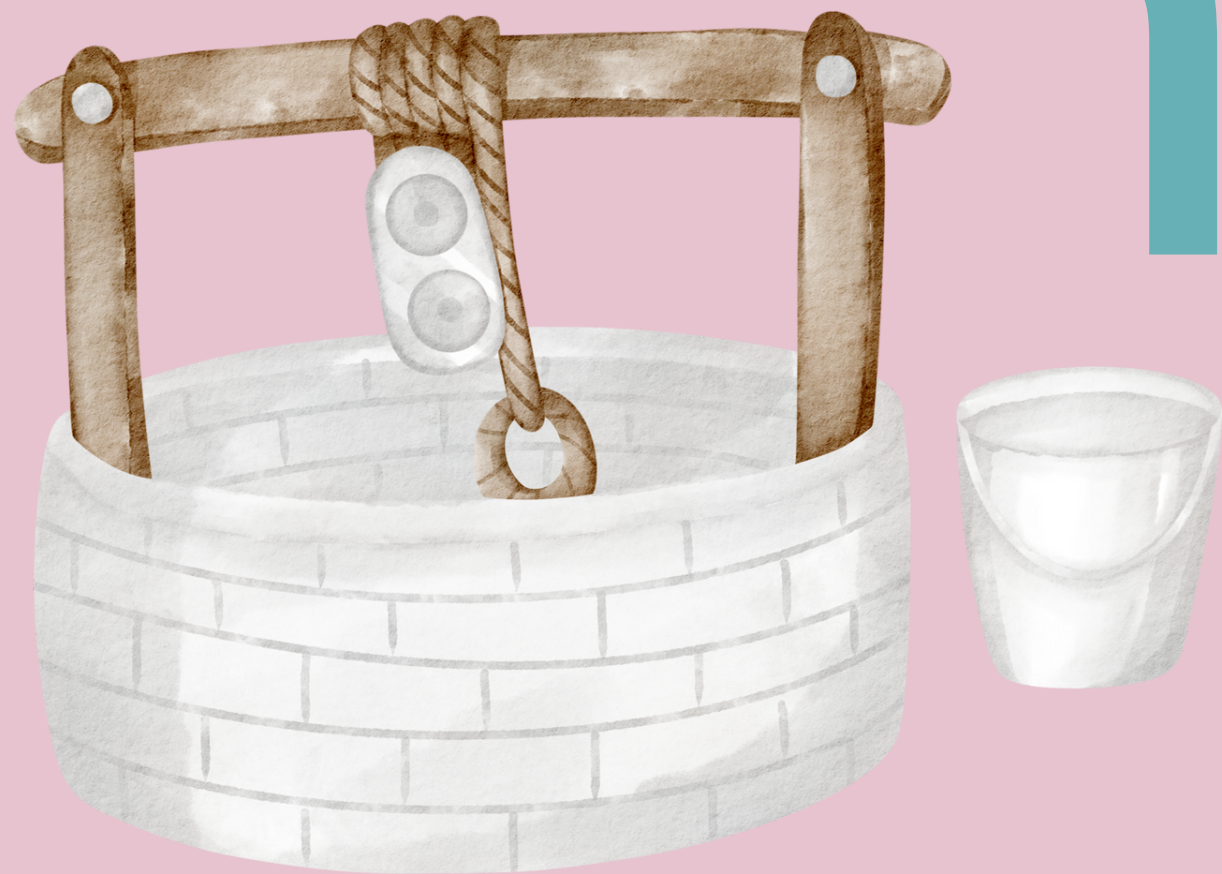

קבלת שבת

סוגרים שבוע

פרשת ויצא

הבאר

על הפרשה:

לדף פ"ש ניתוח א-ב

לדף פ"ש ניתוח ג-ד

הבאר

מה בפרשה בקצרה:

יעקב בורח מפני עשו אָחיו המִבְקֵשׁ לִפְגֹּעַ בוֹ לְאַחַר שֶׁקָּבַל בְּמִקְוֹמוֹ אֶת בְּרִכַּת הַבֵּן הַבְּכוֹר. הוא יוצא בְּמִצְוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ, אֲךְ אֵינָנו יוֹדְעֵי מַתִּי יָשׁוּב, וּמַתִּי יִפְגֹּעַ שׁוֹב אֶת הוֹרָיו. יַעֲקֹב יוֹצֵא מִבְּאֵר שְׂבַע אֶל חָרֵן, הַנִּקְרָאת גַּם פְּדֹן אָרֶם, אֲזוֹר מְגוּרֵי מְשַׁפַּחַת אִמּוֹ. הַיּוֹם חוֹלֵף, הוּא עֹדִין בְּדַרְכּוֹ, וְנִכְאַשֶׁר שׁוֹקֵעַת הַשְּׂמֶשׁ יַעֲקֹב עוֹצֵר לִישֵׁן תַּחַת כַּפַּת הַשָּׁמַיִם. הוּא לוֹקֵחַ מֵאֲבֵי הַמָּקוֹם וְשֵׁם אוֹתָן מִתַּחַת לְרֵאשׁוֹ. יַעֲקֹב שׁוֹקֵעַ בְּשָׁנָה וְחוֹלֵם חֲלוֹם. בַּחֲלוֹמוֹ הוּא רוֹאֶה סֶלֶם הַנִּצָּב בְּקֶרֶקַע וְרֵאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם, וְעַל הַסֶּלֶם מְלֻאָכִים שְׂעוּלִים וְיוֹרְדִים בוֹ. בְּזִמָּן שֶׁיַּעֲקֹב יֵשֵׁן וְחֲלֵם, הַתְּגַלָּה אֵלָיו ה', וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ שֶׁהָאָרֶץ שְׂעֵלְיָהּ הוּא שׁוֹכֵב תְּהִיָּה שְׂיַכַּת לוֹ וְלִזְרְעוֹ שְׂיִהְיֶה רַב מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהַבְּטִיחַ לְיִצְחָק אָבִיו וְלְאַבְרָהָם סָבוֹ. ה' מְבַטֵּחַ לְיַעֲקֹב שֶׁיִּשְׁמֹר עָלָיו בְּמִסְעוֹ וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ עַד שֶׁיָּשׁוּב לְאַרְצוֹ.

סוגרים שבוע פרשת ויצא

הִיזְעַתָּה?

סֶלֶם הִיא 'מְלָה יַחֲדָאִית' - מְלָה הַמוֹפִיעָה רַק פְּעַם אַחַת בְּלִבְד בַּתַּנ"ךְ וְעַל כֵּן הִיא קְשָׁה לְזַהוּתָהּ וְלִבִּין אֶת מִשְׁמְעוֹתָהּ.
בְּעִבְרִית שְׁלָנוּ כְּלָנוּ מִשְׁתַּמְשֵׁים בְּמְלָה סֶלֶם וְיוֹדְעִים בְּדִיוֹק לְמָה מִתְּכַוְּנִים כְּשֶׁמִּשְׁתַּמְשֵׁים בְּמְלָה הַזֹּאת. הַמָּקוֹר לְמְלָה הַזֹּאת בְּעִבְרִית שְׁלָנוּ הִיא מִסְפּוֹר חֲלוֹמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב!

מה בפרשה בקצרה:

יעקב מתעורר מן השנה בהתרגשות רבה, אך גם בפחד. הוא מבין שהוא נמצא במקום מיחד מאוד "בית אלהים", "שער השמים", והוא קורא למקום "בית אל". בבקר, לפני שיעקב ממשיך בדרך, הוא לוקח את האבנים שעליהן ישן ועושה מהן מצבה, המשמשת לו מזכרת לחלום שחלם ולהתגלות ה' לפניו. הוא נודר, שאם הבטחת ה' תתממש, והוא ישוב בשלום אל ביתו - מקום האבן יהיה לבית ה', והוא מתחייב להפריש לה' מעשור מכל רכושו. יעקב מגיע לחרן. ליד הבאר הוא פוגש נערה צעירה, רחל בת דוד, לבן הארמי. הוא נושק לה ומספר לה שהוא אחין של אביה. יעקב מגיע לביתו של לבן, אביהן של רחל ולאה וגר אצלו חמש ימים. יעקב מבקש מלבן לשאת את רחל בתו הצעירה בתמורה לעבודתו.

סוגרים שבוע פרשת ויצא

מה בפרשה בקצרה:

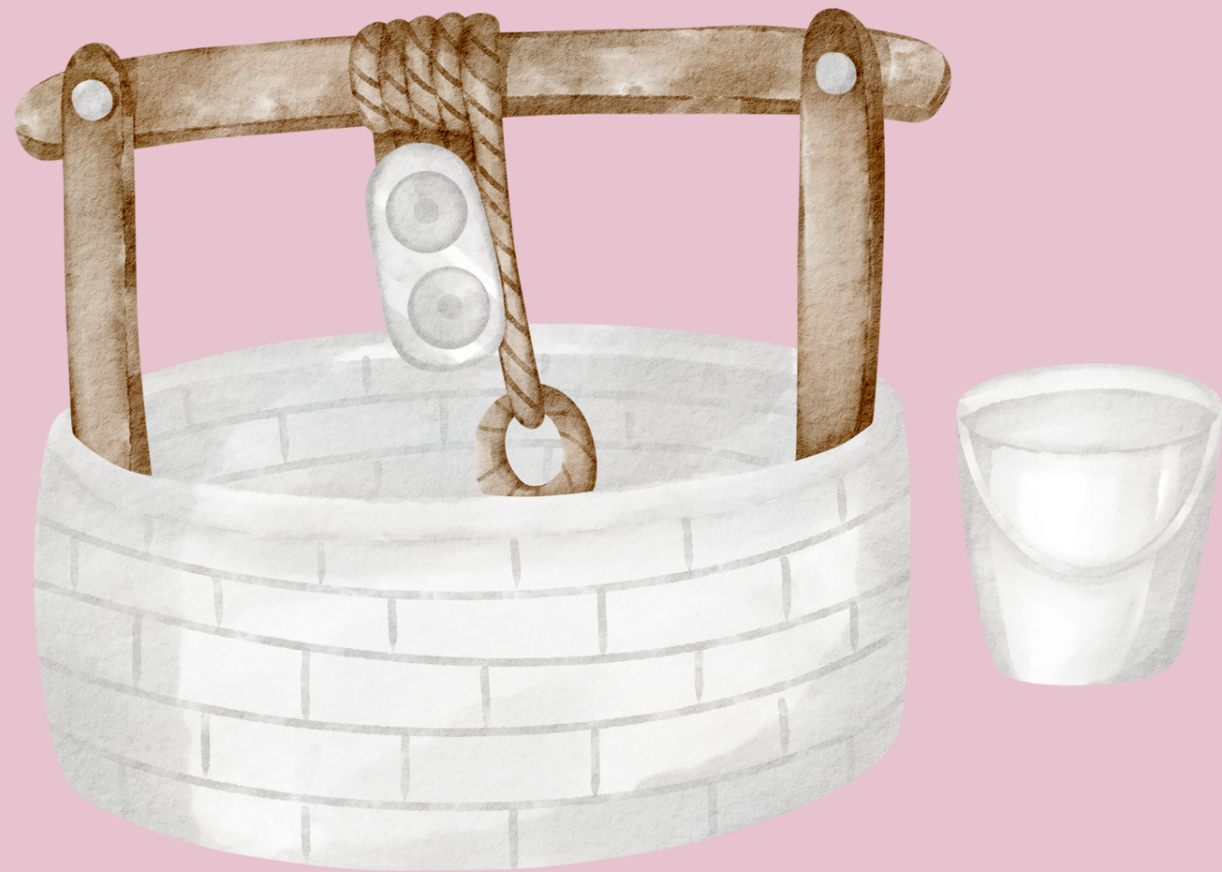
לְבָן מִסְפִּים, אַךְ לְמַעֲשֵׂה מְרֻמָּה אֶת יַעֲקֹב וּמְחַתֵּן אוֹתוֹ עִם לְאָה אַחֲוֹתָהּ הַבְּכוֹרָה שֶׁל רָחֵל, תְּרוּצוֹ שֶׁל לְבָן הוּא שֶׁיַּעֲקֹב בִּקֵּשׁ בְּקִשָּׁה שְׂאִינָה מְקַבֶּלֶת, וְכִי בַּאֲרָם אֵין דָּבָר כְּזֶה לְבִקֵּשׁ לְהַתְחַתֵּן עִם הָאָחוֹת הַצְּעִירָה לְפָנָי שֶׁהַבְּכוֹרָה נִשְׂאָה. בְּתַמוּרָה לְנִשְׂוֹאִים גַּם עִם רָחֵל, הַצְּעִירָה יוֹתֵר, עוֹבֵד יַעֲקֹב אֶצֶל לְבָן עוֹד שִׁבְעַת שָׁנִים.

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים בְּסוּךְ הַכֹּל. יַעֲקֹב אוֹהֵב אֶת רָחֵל יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אֶת, וְעַל הַהִמָּתְנָה לְרָחֵל אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים הוּא אוֹמֵר שְׁשָׁנִים אֵלּוּ עָבְרוּ עָלָיו "כִּימִים אַחָדִים". יַעֲקֹב מְקַבֵּל גַּם אֶת בְּלָהָה וְזִלְפָּה שֶׁפָּחֲוִתִּיהֵן. לְאָה בְּלָהָה וְזִלְפָּה יוֹלְדוֹת יְלָדִים, וְאֵלּוּ רָחֵל עֲקָרָה. רָחֵל מְקַנְאָה בְּאַחֲוֹתָהּ כִּי אֵין לָהּ יְלָדִים. לְבַסּוּף יוֹלְדַת רָחֵל אֶת יוֹסֵף, וְלִיעֲקֹב מִשְׁפָּחָה גְּדוֹלָה - אֶחָד עָשׂוֹר בָּנִים וּבָת. לְאַחֵר שָׁנִים אַרְבָּע בְּבֵית לְבָן, יַעֲקֹב מַחְלִיט לַעֲזֹב וְהוּא בּוֹרַח מִמֶּנּוּ עִם כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ חֲזָרָה אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן.

סוגרים שבוע פרשת ויצא

לומדים יחד:

הבאר

סוגרים שבוע

פרשת ויצא

הבאו

נקרא את הפסוקים המתארים את הגעתו של יעקב אל הבאר:

א וַיֵּטֵא יַעֲקֹב וַגְּלִיּוֹ וַיֵּלֶךְ אֶרְצָה בְּנֵי-קָדֵם. ב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בַּאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה-שָׂם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי-צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן-הַבַּאֵר הֵהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל-פִּי הַבַּאֵר. ג וַנֶּאֱסָפוּ-שָׂמָּה כָּל-הָעֲדָרִים וַגְּלָלוּ אֶת-הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבַּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת-הַצֹּאן וְהִשְׁיבוּ אֶת-הָאֵבֶן עַל-פִּי הַבַּאֵר לְמַקְמָהּ. ד וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מַאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ. ה וַיֹּאמֶר לָהֶם הִיזְעַתֶּם אֶת-לֶבֶן בֶּן-נַחֲוֹר וַיֹּאמְרוּ יִזְעֶנּוּ. ו וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לּוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם-הַצֹּאן. ז וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא-עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְנֵה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ. ח וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל-הָעֲדָרִים וַגְּלָלוּ אֶת-הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבַּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן.

- יַעֲקֹב עָזַב אֶרֶץ וּבֵית וְהִגִּיעַ לְמָקוֹם זָר לוֹ לַחֲלוּטִין. אֵילוּ דְבָרִים בְּפִסּוּקִים-מְלִים וּמַעֲשִׂים-הַמְצַבִּיעִים עַל הַזְרוּת נְשֻׁלוּ?
- כִּיצַד נָסָה יַעֲקֹב "לְהַתְמַצָּא" בְּמָקוֹם הַחֲדָשׁ? מָה עָשָׂה כְּדִי לְהִרְגִישׁ פְּחוּת זָר? (הַזְכִּירוּ מָה הוּא מִנְשַׁלַּח הַיָּד נֶשֶׁל יַעֲקֹב עַל פִּי הַמְתָּאָר בַּפְּרָשָׁה הַקּוֹדֶמֶת)
- עַל אֵיזוֹ בְּעֵיָה מְשׁוֹחָחִים יַעֲקֹב וְרוּעֵי הַצֹּאן? מָה מוֹנֵעַ מֵהֶם לְהִשְׁקוֹת אֶת הַצֹּאן? מָה הַפְתָּרוֹן בּוֹ הֵם מְשַׁתְּמָנִים בְּדָרוֹךְ כָּלָל?

סוגרים שבוע

פרשת ויצא

הבאו

נקרא את הפסוקים המתארים את הגעתה של רחל אל הבאר:

ט עֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם-הַצֹּאֵן אֲשֶׁר לְאֵבִיהָ כִּי רָעָה הוּא. י וַיְהִי כִּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל בַּת-לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֶת-צֹאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשֶׁק אֶת-צֹאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ. יא וַיִּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּטָּא אֶת-קִלּוֹ וַיִּבֶן.

- האם אתם יכולים להסביר כיצד הצליח יעקב להרים בכוחות עצמו את האבן הנכבדה שהייתה על הבאר? (אבן שכל רועי הצאן לא הצליחו להרים לבד ועל כן חכו לכל רועים כדי להרים אותה יחדיו)
- שימו לב לסדר הארועים בפסוק: מה מתרחש רגע לפני הזזת האבן? האם זהו רמז לתשובה לשאלה הקודמת (על הזזת האבן ע"י יעקב לבדו)?

לימוד ושיח

**הבאר מקום מפגש מקבל בימי המקרא
לא רק יעקב בוחר להגיע אל הבאר כדי שהוא מגיע למקום חדש ומחפש את בני
משפחתו.**

- מי עוד נוהג כך בספר בראשית? הזכרו: בנלמד בפרשות הקודמות (חיי שרה)
- אילו דמויות מקראיות נוספות מגיעות לבאר כשהן בורחות ממקום אחד למשנהו? (רמז: בספר שמות)
- מדוע לדעתכם באר משמשת כמקום מפגש ומקום אליו מגיעים אנשים שהגיעו זה עתה מארץ אחרת?
- הבאר היא גם מקום עמות בין רועים (למשל בספורו של משה וכן בין רועי יצחק לאנשי גרר בפרשת תולדות) - מדוע נוצרים עמותים דוקא בבאר?

סוגרים שבוע פרשת ויצא הבאר

לימוד ושיח

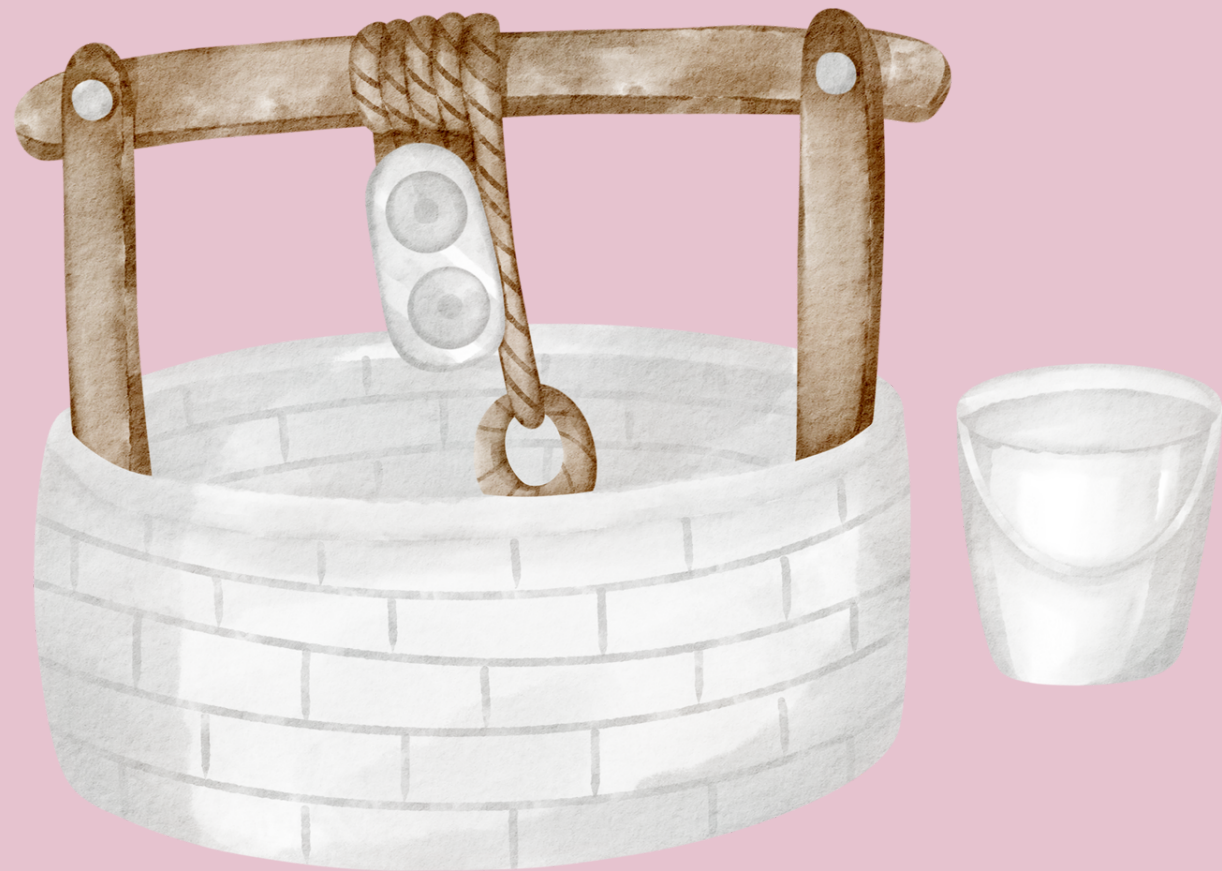
בַּעֲבֹר אֲנָשִׁים שֶׁעָבְרוּ מִיָּשׁוּב לְיָשׁוּב יְכוּלִים הָיוּ לְהַגִּיעַ לְבֵא וְכֵן לְהַכִּיר אֶת הַמָּקוֹם וְאֲנָשָׁיו, לְחַפֵּשׂ קְרוֹבֵי מְשֻׁפָּחָה וְכַמוֹבֵן לְשִׁתּוֹת וְלִנְיָח לְאַחַר הַמַּסָּע. הַיּוֹם כְּבוֹר אֵין לָנוּ בְּאֵר.

- הָאֵם לְדַעְתְּכֶם יֵשְׁנוּ הַיּוֹם תַּחְלִיף לְבְּאֵר? לְמָקוֹם מִפְּגָשׁ לְאֲנָשִׁים חֲדָשִׁים בְּיָשׁוּב אוּ בְּעִיר?
- הָאֵם דְּרוֹשׁ מָקוֹם כָּזֶה?
- הָאֵם יֵשׁ מָקוֹם (גַּם זִירָה וִירְטוּאַלִּית יְכוּלָה לְהִיּוֹת 'מָקוֹם') שֶׁיְכוּל לְהוֹת תַּחְלִיף לְבְּאֵר שֶׁל פֶּעַם כְּמָקוֹם מִפְּגָשׁ לְאֲנָשִׁים חֲדָשִׁים שְׂרוּצִים לְהַתְּאָקֵלם בְּיָשׁוּב אֵלָיו הַגִּיעוּ?

סוגרים שבוע פרשת ויצא הבאר

שורים יחד:

הבאר

צל ומי באר

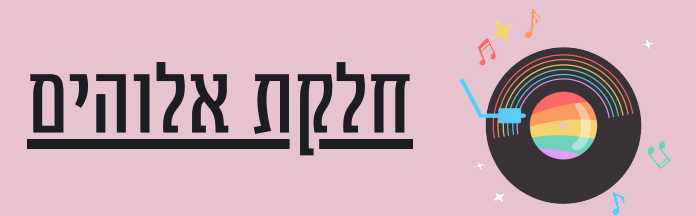
סוגרים שבוע
פרשת ויצא
הבאר

שיר לשבת: צל ומי באר

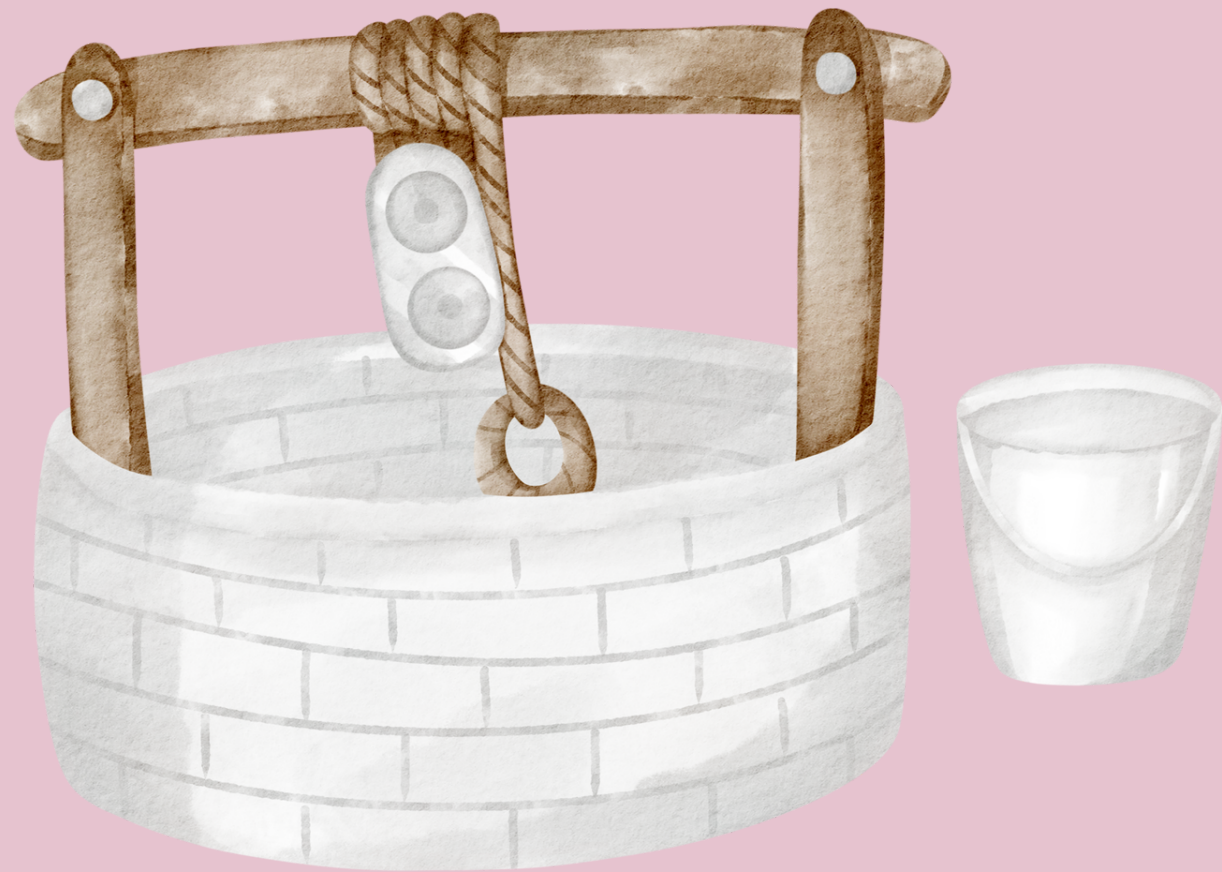

סוגרים שבוע
פרשת ויצא
הבאר

עוד שירים שאפשר לשיר יחד:

יוצרים יחד:

הבאר

בַּעֲבוּר אֲנָשִׁים שֶׁעָבְרוּ מִיָּשׁוּב לְיָשׁוּב יְכוּלִים הָיוּ לְהַגִּיעַ לְבָא וְכֵן לְהַכִּיר אֶת
הַמָּקוֹם וְאֲנָשָׁיו, לְחַפֵּשׂ קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה וְכַמוֹבֵן לְשִׁתּוֹת וְלִנְוִחַ לְאַחַר
הַמַּסָּע. הַיּוֹם כָּבוֹר אֵין לָנוּ בְּאֵר.

הָאֵם בִּנְתָה אוֹ בְּנֵי סִפּוּכָם יֵשׁ יְלָדִים חֲדָשִׁים הַשָּׁנָה?

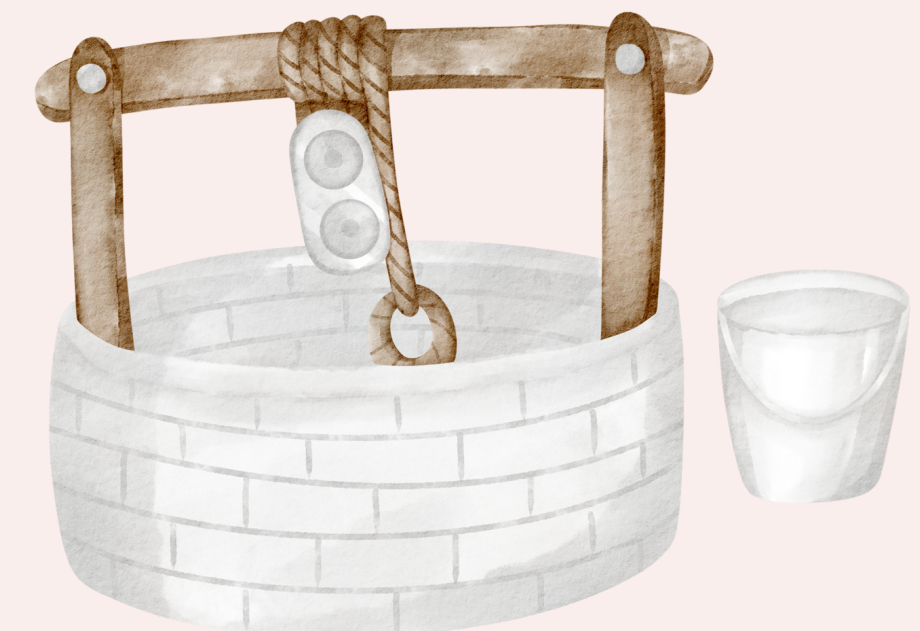
צְרוּ 'בְּאֵר' בְּבֵית הַסִּפּוּר עִבּוּר יְלָדִים חֲדָשִׁים - בְּאֵר אֵלֶיָּהּ יִוָּכְלוּ לְהַגִּיעַ הַתְּלַמִּידִים
וְהַתְּלַמִּידוֹת הַחֲדָשִׁים כְּדֵי לְהַכִּיר חֲבֵרִים חֲדָשִׁים, מִשְׁחַקִּים חֲדָשִׁים וְאֶת בֵּית
הַסִּפּוּר וְהַלּוּמָדִים בּוֹ.

חֲשׁבוּ כִּיצַד לְסַמֵּן אוֹתָהּ בְּכַדֵי שְׂיָדְעוּ לְמַצָּא אוֹתָהּ.

הָאֵם נִקְלָטוּ אֶצְלָכֶם בְּיָשׁוּב יְלָדִים מֵעָרִים שֶׁפָּנּוּ מִהַדְרֹם אוֹ מִהַצָּפוֹן?

צְרוּ 'בְּאֵר' בְּרַחֲבֵי הַיָּשׁוּב, פְּרֹסְמוּ אֶת דְּבַר קִיּוּמָהּ, וְהַזְמִינוּ אֵלֶיָּהּ מִפְּנֵים בְּנֵי גֵילְכֶם
- תּוֹכְלוּ לַעֲרוֹךְ לָהֶם סִיּוּר הַכְּרוּת בְּיָשׁוּב - לְהַצִּיג לָהֶם הֵיכָן יֵשׁ פְּאֻרְקִים, מִגְרָשֵׁי
סְפוּרֹט, סְפּוּרִיָּה וְעוֹד וְהַזְמִינוּ אוֹתָם לְשַׁחֵק עִמָּכֶם.

סוגרים שבוע פרשת ויצא הבאר

אפשרות נוספת בכיוון אחר..

יוצרים יחד:

הסולם והמלאכים

נושא נוסף שניתן לעסוק בו:

נקרא את הפסוקים הראשונים בפרשה לאט ובהטעמה:

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי-בָא הַשָּׂמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מְרֹאֲשׁוֹתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֹלֶם מֻצָּב אֶרֶץ וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ.

יעקב יוצא לדרך, לעת לילה, כש"בא השמש". הוא עוצר את הליכתו ונשכב לישון. מייד הוא חולם חלום.

- מה מופיע בחלומו של יעקב?
- עימו לב למלאכים - מי מזכרים ראשונים? מנין לדעתכם הם "עולים"?
- כיצד לדעתכם נראים המלאכים בחלומו של יעקב?
- האם הם נראים כמו מלאכים אחרים שפגשנו בפרשות הקודמות (באהל אברהם ואצל לוט בסדום)?
- איך נראה הסלם? ממה הוא עשוי?

סוגרים שבוע פרשת ויצא הסולם והמלאכים

הידעת?

סלם היא 'מלה יחידאית' - מלה המופיעה רק פעם אחת בלבד בתנ"ך ועל כן היה קשה לזהותה ולבין את משמעותה.

בעברית שלנו כלנו משתמשים במלה סלם ויודעים בדיוק למה מתכוונים כשמשתמשים במלה הזו. המקור למלה הזו בעברית שלנו היא מספור חלומו של יעקב!

סְפּוּר חֲלוֹם יַעֲקֹב, הַסֵּלֶם וְהַמִּלְאָכִים מִשָּׁן אֲמָנִים רַבִּים. צִירִים
מִפְּרָסְמִים בְּתַקּוּפּוֹת שׁוֹנוֹת בְּהִיסְטוֹרִיָה צִירוֹ אֶת חֲלוֹם יַעֲקֹב. כָּל
צִירוֹ שׁוֹנָה מֵרֵעֵהוּ – הַסֵּלֶם, הַמִּלְאָכִים – פִּעַם זֶהוּ סֵלֶם וּפִעַם מַדְרָגוֹת,
פִּעַם מִלְאָכִים מְכַנְפִּים וּפִעַם מִלְאָכִים כְּבִנֵי אָדָם. לְעֵתִים צִירוֹ אֶת
יַעֲקֹב בְּתַחֲתִית הַסֵּלֶם וּפְעָמִים לֹא

וְאִין אַתֶּם רוֹאִים אֶת הַמִּלְאָכִים וְאֶת הַסֵּלֶם?
אֶת חֲלוֹם יַעֲקֹב? צִירוֹ אוֹתוֹ כְּפִי שְׂאֲתֶם
מִדְּמִינִים אוֹתוֹ

סוגרים שבוע

פרשת ויצא

הבאו

”כִּנְשָׁה נִשְׁמָה מְאִירָה, גַּם שָׁמַיִם עֹטֵי עֶרְפֶּל
מְפִיקִים אֹר נְעִים”
(הַרְאִי"ה קוֹק)

שבת שלום!

